

PAMUK

Ocak 2020

Dünya Lif Pamuk Verileri (bin ton)

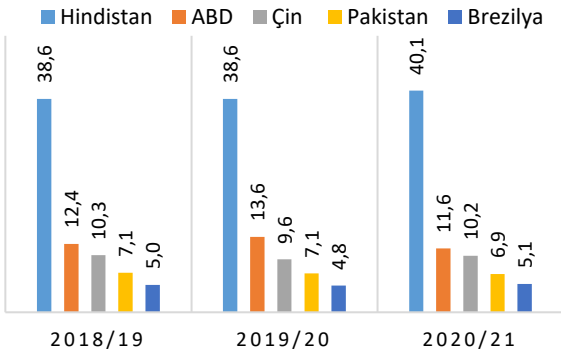
	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 ¹	2020/21 ²	Değişim ³ (%)
Alan (bin ha)	29.894	33.215	32.923	34.212	31.509	-7,9
Verim (kg/ha)	774	804	788	761	793	4,2
Üretim	23.140	26.710	25.940	26.050	24.680	-5,3
Tüketim	24.780	26.440	26.850	22.540	24.260	7,6
Yılsonu Stokları	18.630	18.650	18.510	21.240	21.650	1,9
İthalat	8.130	9.000	9.050	8.270	9.400	13,7
İhracat	8.310	9.260	9.270	9.050	9.400	3,9

Kaynak: ICAC, Cotton This Month, December 1, 2020 & Cotton World Statistics, November 2020, ¹Tahmin, ²Öngörü, ³Son iki sezonun değişimini.

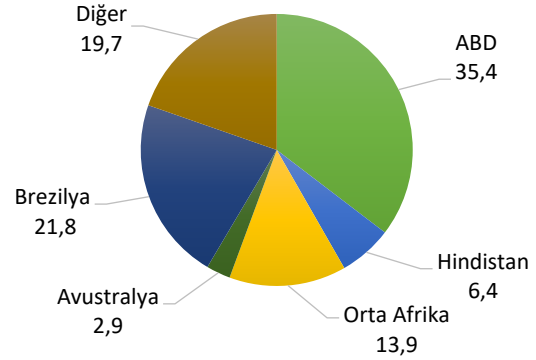
2020/21 sezonunda, dünya pamuk ekim alanlarının bir önceki sezona göre yaklaşık %8, üretiminin ise %5 oranında azalacağı tahmin edilmektedir. COVID-19 salgınından dolayı dünyada alınan önlem ve sınırlamalar sonucu 2019/20 sezonunda küresel pamuk tüketim ve ticaretinin azaldığı, stokların arttığı gözlemlenmiştir. 2019/20 sezonunun sonunda toparlanma belirtileri veren pamuk piyasalarında, 2020/21 sezonu için küresel üretim tahmini 24,7 milyon ton, tüketim tahmini 24,3 milyon tondur. Yılsonu stoklarının ise

21,7 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir. Tüketimdeki toparlanmanın yavaş olması beklenirken, başlangıç stoklarının yüksekliği, değişen ticaret modelleri (ABD-Çin ticaret anlaşması) ve arz açıkları nedeniyle ticaretin salgın öncesi seviyelerini aşarak 9,4 milyon ton civarına yükseleceği tahmin edilmektedir. Uluslararası pamuk fiyatları Cotlook A endeksi, bir önceki sezon 71,34 US cent/pound olarak gerçekleşmişken 2020/21 sezonu tahmini ortalama 69,4 US cent/pound olacağı yönündedir.

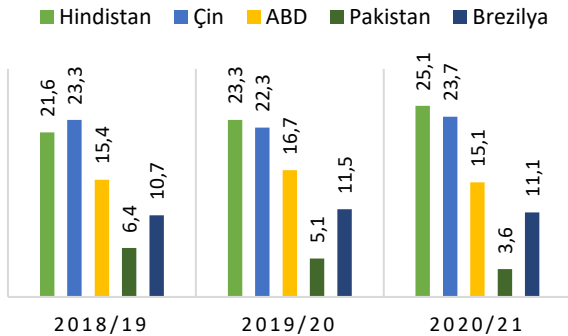
Pamuk ekim alanında önemli ülkeler (%)

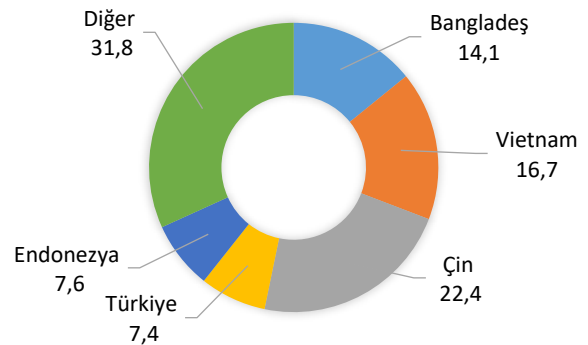
Ülkelere göre dünya pamuk ihracatı (2019/20, %)

Pamuk üretiminde önemli ülkeler (%)

Ülkelere göre dünya pamuk ithalatı (2019/20, %)

Türkiye’de pamuk arz ve kullanımına ilişkin veriler incelendiğinde; 2019/20 üretim sezonunda, 478 bin ha alanda 2,2 milyon ton kütlü pamuk (814 bin ton lif) üretildiği görülmektedir. 2019 yılı ilkbahar aylarındaki aşırı yağışlar ve soğuk havanın ekim dönemini yaklaşık 1 ay geciktirmesi, hasat döneminde sıcaklık ve yağışlardan dolayı taraklanma döneminde yaşanan verim kaybı ayrıca Ege Bölgesi dışındaki bölgelerde görülen hastalık ve

zararlılardan dolayı 2019/20 sezonunda verimde yaklaşık %10 oranında düşüş yaşanmıştır. COVID-19 salgınının etkisi ile dünyada olduğu gibi Türkiye’de de tüketim %12 azalmış, bitiş stokları %30 artmıştır. TÜİK Bitkisel Üretim İstatistiklerine göre 2020 yılında kütlü pamuk üretimi %19,4 oranında azalışla 1,77 milyon ton ’dur. Üretimdeki azalmanın ekim alanlarında görülen daralmadan kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

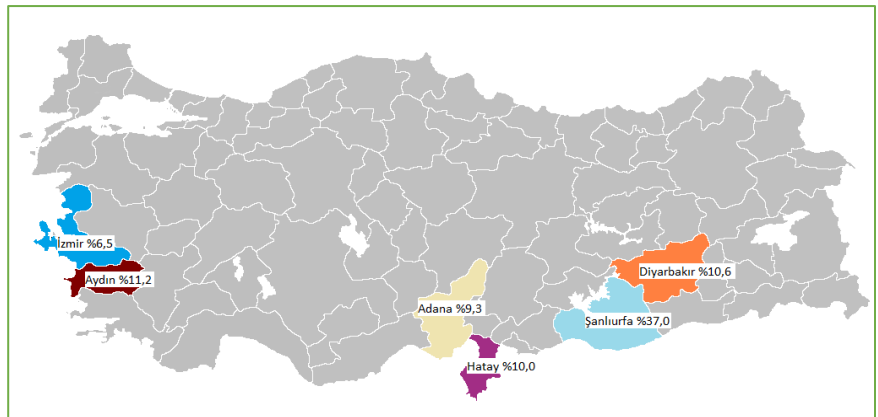
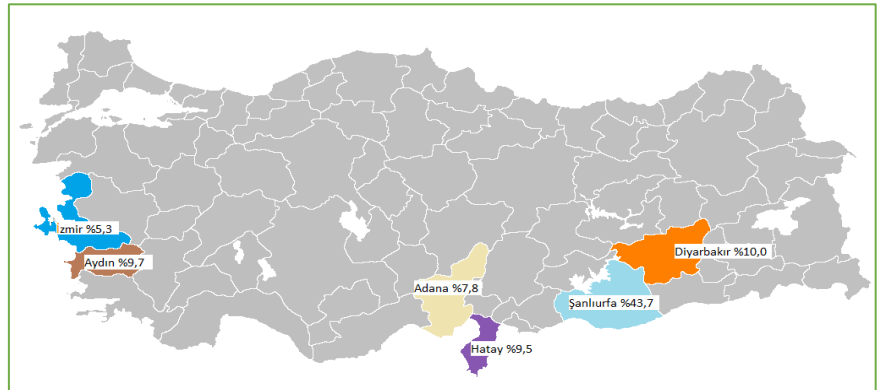
Türkiye Lif Pamuk Verileri (bin ton)

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 ⁵	Değişim ² (%)
Alan (1000 ha)	434	416	502	519	478	-7,9
Verim (kg/ha)	1.700	1.820	1.760	1.880	1.700	-9,6
Üretim	738	756	882	977	814	-16,7
Tüketim ⁴	1.598	1.508	1.571	1.679	1.474	-12,2
Yılsonu Stokları ¹	826	802	918	873	1.131 ¹	29,6
İthalat ³	918	801	876	762	996 ⁵	30,7
İhracat ³	50	73	71	105	78 ⁵	-25,7

Kaynak: TÜİK, ¹ICAC, Cotton This Month, December 1, 2020. ²Verisi olan son iki sezonun değişimini göstermektedir. ³İthalat ve ihracat miktarları hesaplanırken 520100100000; Pamuk; hidrofil/ağartılmış (kardesiz, penyesiz) ve 520100900000; Pamuk; diğerleri (kardesiz, penyesiz) GTİP kodları kullanılmıştır. ⁴TEPGE hesaplamaları, ⁵ Tahmin. Piyasa dönemi: 1 Ağustos-31 Temmuz

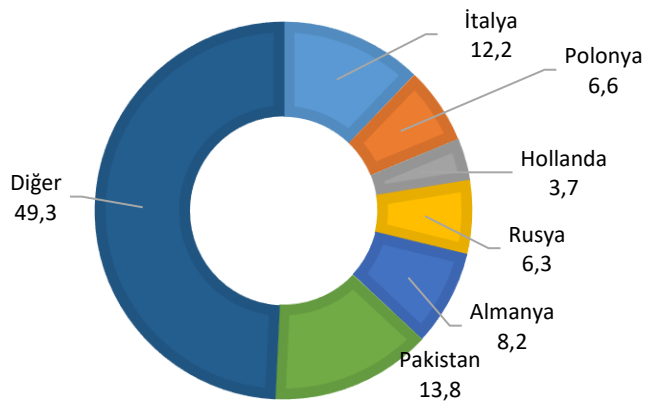
Pamuk ekim alanları; Türkiye’de 2019/20 sezonunda 23 ilde toplam 478 bin ha alanda pamuk ekimi yapılmış olup pamuk ekim alanlarının %86’sı Şanlıurfa, Diyarbakır, Aydın, Hatay, Adana ve İzmir’den oluşan 6 ilde bulunmaktadır. Türkiye kütlü verimi ortalaması 460 kg/da, lif verimi ise 170 kg/da’dır. Ekim alanları Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde 290 bin ha, Çukurova Bölgesi’nde 95 bin ha, Ege Bölgesi’nde 89 bin ha, Antalya’da ise 4 bin ha’dır.

Pamuk üretimi; 2019/20 pamuk üretim sezonunda Türkiye’de üretimin %85’ini karşılayan 6 il sırasıyla Şanlıurfa, Aydın, Diyarbakır, Hatay, Adana ve İzmir’dir. Lif pamuk üretim miktarı, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde 450 bin ton, Çukurova Bölgesi’nde 177 bin ton, Ege Bölgesi’nde 180 bin ton, Antalya’da ise 8 bin ton’dur.

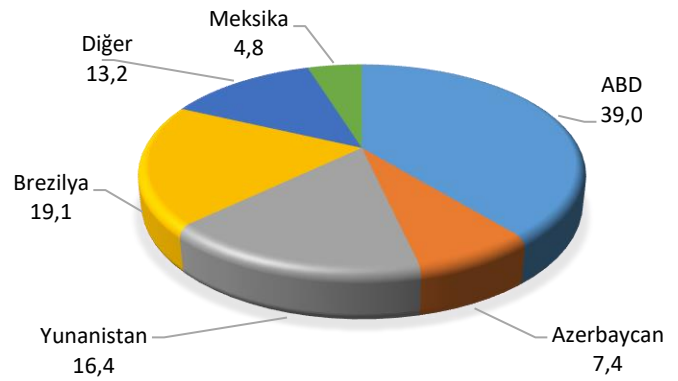

Türkiye’de Pamuk Dış Ticareti: Türkiye tekstil ve hazır giyim sektörü, makine parkı, istihdam vb. açısından güçlü bir yapıya sahip ve başta AB ülkeleri olmak üzere birçok ülkenin ilk sıralardaki hazır giyim tedarikçisidir. Ancak sektörde, yeterli ve kaliteli hammaddenin yurt içerisinden temin edilemeyişi, pamuk üretim girdilerinde dışa bağımlılık nedeniyle maliyetin yüksekliği, alternatif ürünlerin daha karlı ve az emekle üretilmesi pamuk üretimi ve kullanımında zayıf yönleri oluşturmaktadır. 2019/20 sezonunda üretimin tüketimi karşılama oranı %55 olup, lif pamuk ithalatı bir önceki sezona oranla yaklaşık %31 artış ile 996 bin ton, ihracatı ise %26 azalışla 78 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

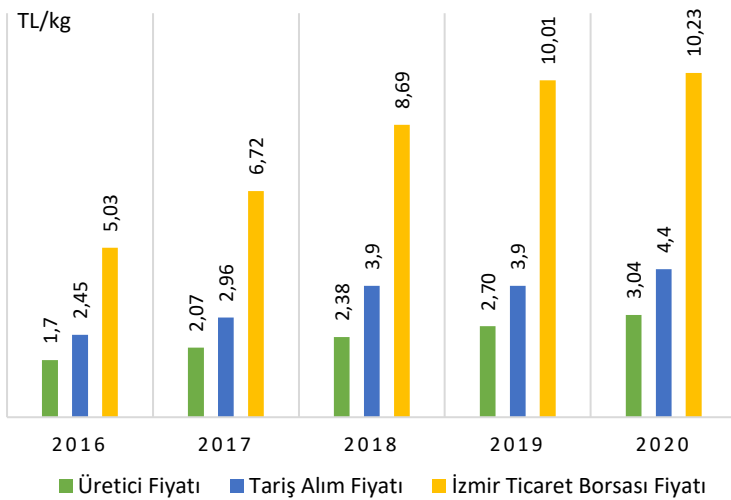
Türkiye'nin ülkelere göre pamuk ihracatı (2019/20, %)

Türkiye'nin ülkelere göre pamuk ithalatı (2019/20, %)

TL/kg

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, İzmir Ticaret Borsası (İTB). 2020 yılı İTB verileri 9 aylık ortalamadır.

TÜİK verilerine göre, 2020 yılında ortalama kütlü pamuk üretici fiyatı bir önceki yıla göre yaklaşık %13 oranında artarak 3,04 TL/kg olarak gerçekleşmiştir. Aralık ayında 3,67 TL/kg olarak oluşan üretici fiyatı bir önceki yılın aynı ayına göre yaklaşık %15 yükselmiştir. İzmir Ticaret Borsası İTB 41 Renk ortalama lif pamuk fiyatı ise ilk dokuz ayda bir önceki yılın aynı aylarına oranla yaklaşık %2 oranında azalarak 10,23 TL/kg olarak gerçekleşmiştir. Tarih 2020 yılı üretimi için kütlü pamuk alım fiyatını bir önceki yıla göre %13 artırarak 4,4 TL/kg olarak açıklamıştır.

Uluslararası piyasalarda oluşan dalgalanmalar ve devletlerin pamuğa uygulamış olduğu destekleme politikalarına karşı, Türkiye'de de pamuk üretiminin sürdürülebilirliğinin ve kendine yeterliğinin sağlanması amaçlarına yönelik destekleme politikaları Beş Yıllık Kalkınma Planlarında yer almıştır. Türkiye'de kütlü pamuğa yönelik olarak 2020 yılında, fark ödemesi desteği (1,10 TL/kg), toprak analizi desteği (40 TL), mazot desteği (62 TL/da), gübre desteği (4 TL/da), organik tarım desteği (40 TL/da) olarak beş farklı destek verilmiştir. Türkiye'de son beş yıllık dönem incelendiğinde kütlü pamuğa uygulanan desteklerin birim değeri giderek artmıştır. 1 kg pamuk üreten bir üretici 2017 yılında 0,80 TL fark ödemesi desteği, 0,002 TL toprak analizi desteği, 0,08 TL gübre desteği, 0,074 TL mazot desteği olmak üzere toplam 0,884 TL destek alırken, 2020 yılında bu değer %42 oranında artarak 1,253 TL'ye yükselmiştir. 2020 yılında 1 kg pamuk üreten bir üretici 1,10 TL fark ödemesi desteği, 0,009 TL toprak analizi desteği, 0,009 TL gübre desteği, 0,135 TL mazot desteği kullanmıştır.

Yıllar	Verilen Destek (TL/kg)				
	Fark Ödemesi	Toprak Analizi	Gübre	Mazot	Toplam
2016	0,750	-	0,022		0,772
2017	0,800	0,002	0,008	0,074	0,884
2018	0,800	0,002	0,008	0,081	0,891
2019	0,800	0,008	0,008	0,125	0,941
2020	1,100	0,009	0,009	0,135	1,253

Kaynak: TOB verilerinden TEPGE hesaplamaları, 2020 yılı hesaplamaları 2019 yılı verimi esas alınarak yapılmıştır.

	2016	2017	2018	2019	2020
Pamuk Fiyatı (TL/kg)	1,70	2,07	2,38	2,70	3,04
Pamuk Fiyatı + Destek (TL/kg)	2,47	2,95	3,28	3,64	4,29
Gübre Fiyatı (TL/kg)	0,53	0,70	1,01	1,22	1,28
Mazot Fiyatı (TL/lt)	3,85	4,69	5,78	6,43	6,07
Tohum Fiyatı (TL/kg) ¹	7,02	8,10	11,63	14,48	17,46
1 kg pamuk ile alınabilecek girdi miktarı (kg)					
Pamuk/Gübre	3,21	2,96	2,36	2,21	2,38
Pamuk + Destek/Gübre	4,66	4,21	3,25	2,98	3,35
Pamuk /Mazot	0,44	0,44	0,41	0,42	0,50
Pamuk + Destek/Mazot	0,64	0,63	0,57	0,57	0,71
Pamuk /Tohum	0,24	0,26	0,20	0,19	0,17
Pamuk + Destek/Tohum	0,35	0,36	0,28	0,25	0,25

Kaynak: TOB ve TÜİK verilerinden TEPGE hesaplamaları

2020 destekleri, 2019 verimi esas alınarak hesaplanmıştır.¹/2020 yılı 11 aylık ortalama fiyat alınmıştır.

Pamuk Girdi Pariteleri

Pamukta girdi/ürün fiyatı paritesi incelendiğinde, 2017 yılında 1 kg kütlü pamuk ile 2,96 kg gübre, 0,44 lt mazot, 0,26 kg tohum alınabilirken, 2020 yılında 1 kg kütlü pamuk ile 2,38 kg gübre, 0,50 lt mazot, 0,17 kg tohum alınabilmektedir. Pamuk fiyatına tarımsal destekler eklendiğinde 2017 yılında 1 kg pamuk satan bir üretici 4,21 kg gübre, 0,63 lt mazot, 0,36 kg tohum, 2020 yılında ise 3,35 kg gübre, 0,71 lt mazot, 0,25 kg tohum satın alabilmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Uluslararası Pamuk İstişare Komitesi (ICAC) raporlarında, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün COVID-19 salgınının tekstil endüstrisine verdiği zararların 2008 mali krizinden daha fazla olduğunu tahmin ettiği belirtilmiştir. Ayrıca IMF'nin küresel ekonomik iyileşme ile ilgili tahminlerinde dünya ve gelişmiş ekonomiler için negatif büyüme öngördüğü ve sadece Çin ekonomisinin genişlemesinin beklendiği belirtilmektedir.

COVID-19 salgınından dolayı yavaşlayan ekonomik büyüme ve azalan tüketici talebi, devam eden ticaret gerilimleri ve yüksek bitiş stoklarının pamuk fiyatlarının düşmesine yardımcı olduğu tahmin edilmektedir. 2020/21 sezonunda pamuk piyasasının temelleri aşağı yönlü bir piyasa eğilimine işaret etse de, uluslararası pamuk fiyatlarını etkileyebileceği tahmin edilen daha önemli bazı faktörler; özellikle dünyanın en büyük pamuk ihracatçısı olan ABD'de olmak üzere küresel üretimin düşmesi, Çin pamuk fiyatlarında devlet alımlarından kaynaklanan artış ve

mevcut stok seviyesinin pamuk fiyatlarının yükselmesi konusunda baskı oluşturmaya devam etmesidir.

ICAC verilerine göre Türkiye, 2020/21 sezonunda, dünyada pamuk ekim alanı yönünden on birinci, birim alandan elde edilen lif pamuk verimi yönünden üçüncü, pamuk üretim miktarı yönünden altıncı; pamuk tüketimi yönünden dördüncü, pamuk ithalatı yönünden beşinci ülkedir.

2020/21 sezonunda Türkiye'de kütlü pamuk veriminin ve lif randımanının önceki seneye göre yüksek olduğu, üretimde tahmin edilen %19,4 oranındaki azalmanın ekim alanlarındaki daralmadan kaynaklandığı tahmin edilmektedir. COVID-19'dan kaynaklanan belirsizlikler, döviz artışlarına paralel olarak artan girdi maliyetleri, bitkisel üretim desteklerinde münavebe uygulama zorunluluğu ve bir önceki sezonda yaşanan verim düşüklüğü, ekim alanlarında tahmin edilen daralmanın sebeplerindendir.

TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ (TEPGE)

Enstitümüz tarım, gıda, çevre ve kırsal kalkınma konularında ekonomik araştırmalar yaparak ve/veya yaptırarak başta T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere, kamu ve özel sektörde karar alıcı birimleri bilgilendirmeyi, böylece araştırma sonuçlarına dayalı politikalarla/kararlarla ülke tarımının gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bilgi çağının gereklerini yerine getirebilen, konusunda üzerine düşen görevleri yapmaya yetkin ve güçlü bir kurumsal yapıya ulaşmayı hedeflemektedir.

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge>

Bilgi için: Dr. Tijen ÖZÜDOĞRU, tijen.ozudogru@tarimormangov.tr, +90 312 2875833